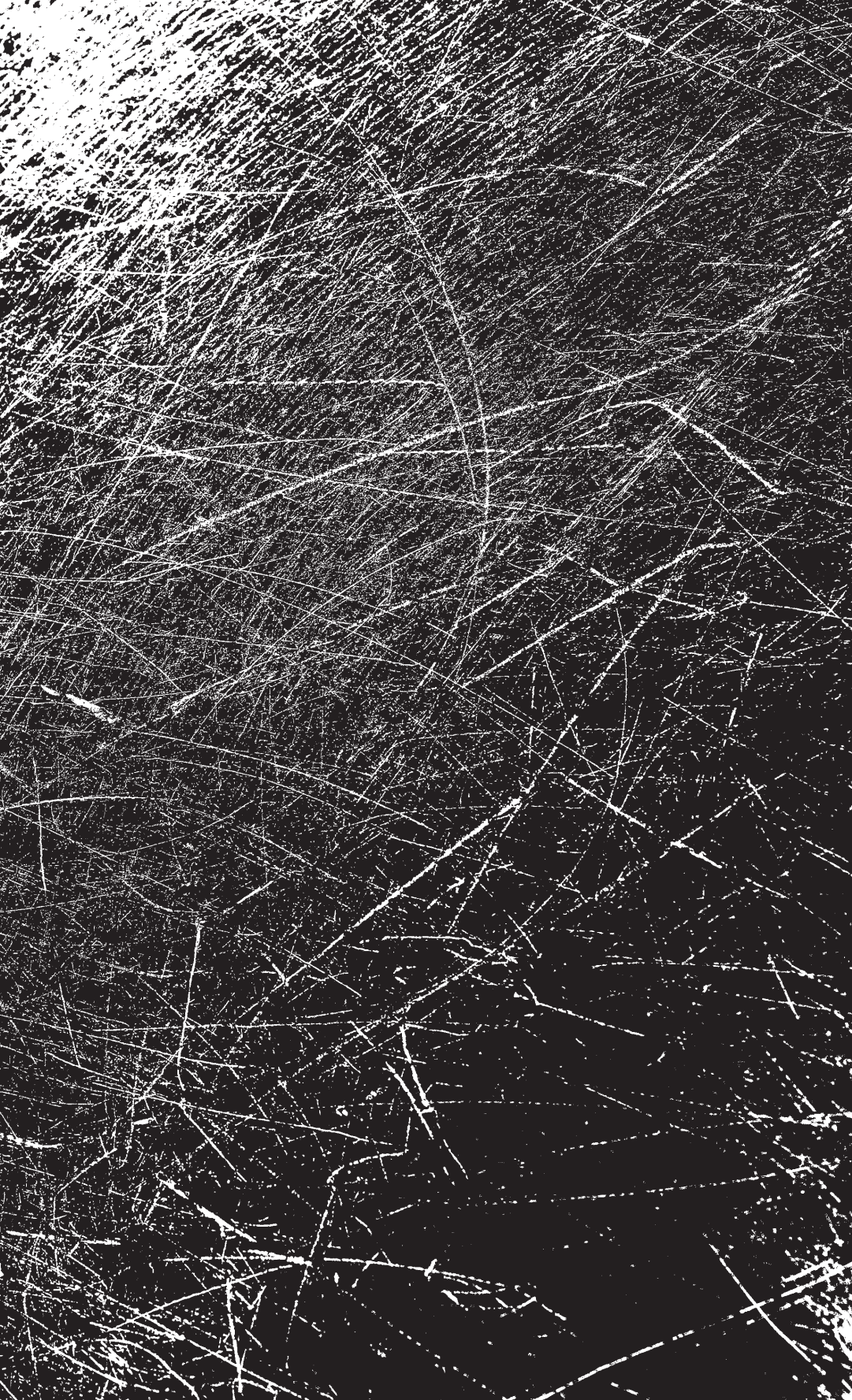

PIRMA DALIS

**PALAI DOTŲ
DIEVŲ
DIRŽAS**

Kopų slėnis

PALMERIS

Žvaigždžių šviesa rodė jiems kelią per kopų slėnį ir toliau už jo, į šiaurinius tyrus. Tuzinas vyrų žingsniavo darnia kolona, ant kaklų užsirišę skareles ir užsitraukę jas ant nosių ir burnų, einant girgždėjo oda ir taukšėjo ginklą makštys. Jis pasirinko aplinkinį kelią, nes, einant tiesiu, būtų tekę biriu smėliu lipti į kopų viršūnes, kur stūgavo atšiaurūs vėjai. Tiesus kelias buvo ilgas ir sunkus, o šiaurinių tyrų plėšikai retai rinkdavosi sunkų maršrutą.

Palmeris žingsniavo tylėdamas, paniręs savo mintyse, tuo metu kiti laidė nešvankius juokelius ir pasakojo išgalvotas istorijas apie prisiplėštus turtus. Jo draugas Hapas žingsniavo kiek toliau priekyje ir bandė įsiteikti vyresniems plėšikams. Aišku, bastytis po tyrus su gauja plėšikų daugiau nei kvaila, tačiau Palmeris buvo smėlio naras. Jis gyveno ant plonos kaip skustuvo ašmenys ribos tarp beprotybės ir sveiko proto. Be to, šie plėšikai, barzdoti ir dvokiantys, už dvi savaites darbo mokėjo mėnesio atlyginimą. Išvyką į tyrus ir trumpą panirimą su kaupu atpirko krūva monetų.

Triukšminga vyrų kolona apsuko stačią kopą ir išlindo iš užuovėjos tiesiai į nirtų vėją. Palmeris pasitaisė besiplakančią skarelę: pakišo jos kraštą po apsauginiais akiniais. Smėlio kruopelės raižė dešinę veido pusę, tai reiškė, kad jie pasuko į šiaurę. Žinojo tai net nepažvelgęs į žvaigždes ar aukštas viršūnes vakaruose. Vėjai gali nurimti ar įsisiautėti, tačiau jie niekada neiškryps iš krypties – kaip saulė. Jie visada pučia iš rytų į vakarus, kartu nešdami smėlį: jo pribiro į Palmerio plaukus, jis užkišo ausis, girgždėjo dantyse, gulė įvairiausiai raštais ant slenkančių kopų ir palaidojo senąjį pasaulį po pragarišku tūkstančio metrų sluoksniu.

Voroje nutilus piratiškam juokui, Palmeris išgirdo kitus dykumos balsus. Dejavo vėjai, šnarėjo ore švilpiantys smėlio šuorai, jis gulė ant kopų ir bruožėsi į vyrus aštriai kaip švitrinis popierius. Smėlis trynėsi į smėlį ir atrodė, kad barška kirsti pasirengusios barškuolės uodega. Su ta mintimi vingiuotas griovelis kopoje šalia jo pasirodė esantis visai ne griovelis. Šlaitu nušliaužę gyvatė ir dingo skylėje, išsigandusi Palmerio ne mažiau nei jis jos.

Ausis pasiekė dar daugiau garsų. Už nugaros, kuprinėje, barškėjo sunki įranga: nardymo balionai ir nardymo kostiumas, kaukė ir plaukmenys, regulatorius ir signaliniai žibintai – visi jo amato įrankiai. Vakaruose girdėjo kaukiant kojotus, neįtikėtina, bet šaižaus staugimo neužgožė net vėjas, žvėrys perspėjo kitas gaujas netoliese, kad laikytųsi atokiau. Pranešė, jog artinasi žmonės.

O už šios nesuskaičiuojamos daugybės balsų girdėjosi dykumos smėlynų širdies dūžiai, niekada nenuitylantis dundėjimas, kurį savo kaulais dieną ir naktį jautė kiekvienas žmogus, kiekvieną dieną, nuo motinos iščių iki kapo duobės. Gilus gausmas sklido iš Niekieno žemės toli rytuose, grumantis griaustinis nuo maištininkų bombų ar dievų išleistų dujų – priklauso, kas kokiomis nesąmonėmis tikėjo.

PALAI DOTŲ DIEVŲ DIRŽAS

Palmeris klausėsi to tolimo dundėjimo ir galvojo apie savo tėvą. Jo nuomonė apie tėvą keitėsi kaip kopos. Kartais laikydavo jį bailiu, kad dingo štai taip – naktį. Kitąsyk – drąsiu kalės vaiku, kuris nepabūgo leisti į Niekieno žemę. Kaip kitaip pavadinsi žmogų, kuris išdrįso vykti ten, iš kur negrižo nė viena gyva dvasia. Kita vertus, ką gero galima pasakyti apie šunsnukį, kuris dėl to galėjo palikti žmoną ir keturis vaikus.

Stačioje kopoje vakaruose matėsi properša, tarpas smėlynuose, atidengiantis platų žvaigždėmis nusagstytą dangaus lopinį. Palmeris įbedė akis į dangaus platybę, bandydamas įspėti tėvo mįslę. Net be mėnulio buvo galima įžiūrėti nepraeinamų Akmeninių kalnų kontūrus. Už dantytos, bauginančios kalvagūbrio keteros atsivėrė juoda tuštuma, už kurios nesimatė net žvaigždžių.

Kažkas sugriebė Palmerį už alkūnės. Atsisukęs pamatė, kad Hapas atsiliko, norėdamas susilygiuoti su juo. Draugo veidą apšvietė blausi nardymo žibintuvėlio, kabančio jam po kaklu, šviesa.

– Vaidini tvirtą tylūną? – sušnypštė Hapas, balsą slopino skarelė ir vėjas.

Palmeris pasitaisė pečius slegiančią sunkią kuprinę su nardymo įranga, jautė, kaip po storu kuprinės brezentu ir marškiniais suprakaitavo nugara.

– Nieko aš nevaidinu, – atsakė. – Tiesiog užsigalvoju.

– Tiek to. Jei nori, šalinkis kitų. Tik bijau, kad jie palaišys tave koku nors psichopatu ar panašiai.

Palmeris nusijuokė. Dirstelėjo per petį, kad pamatytų, kaip toli nuo jų einantis iš paskos ir kuria kryptimi vėjas nuneš jų žodžius.

– Tikrai? – paklausė. – O gal pagalvos, kad aš juos tokiais laikau?

Hapas, regis, susimąstė. Suniurnėjo. Tikriausiai nuliūdo, kad jam pirmam tai neatėjo į galvą.

– Ar tu tikras, kad mums sumokės už šį nardymą? – paklausė Palmeris, stengdamasis kalbėti kuo tyliau. Vos laikėsi nepradėjęs krapštyti smėlio iš ausies, nors žinojo, kad nuo to bus tik blogiau.

– Nenoriu, kad mane apgautų kaip paskutinį kartą.

– Velnias, ne, šie vyrukai laikosi garbės kodekso, – Hapas pliaukštelėjo draugui per sprandą, smėlis ir prakaitas susimaišė, virsdami purvu. – Atsipalaiduokite, jūsų didenybe. Greitai sunardom, gal į plaučius ir pateks kiek smėlio, už tai sekmadienį „Saldžiojoje skylėje“ gersime atšaldytus gėrimus. Prakeikimas, gal net tavo mama pamalonins striptizu man ant kelių.

– Eik velniop, – atrėžė Palmeris, alkūne nustumdamas draugą. Hapas nusijuokė. Jis vėl paplekšnojo Palmeriui per sprandą ir sulėtino žingsnį, ketindamas pasidalyti nešvankiu juokeliu apie Palmerio mamą su kitais. Palmeris tai jau girdėjo. Ir kaskart darėsi vis mažiau juokinga ir labiau žeidė. Jis žingsniavo vienas, tyloje, mintimis vėl grįžo prie savo suirusios šeimos, prakaitą ant sprando greitai atvėsino vėjas, prie odos lipo smėlis, nors, tiesą sakant, tas atšaldytas gėrimas „Saldžiojoje skylėje“ skambėjo visai neblogai.

Dievų diržas

Stovykla buvo įrengta didelės kopos užuovėjoje, susiglaudusias palapines daužė sūkuriuojantis vėjas. Atvykę vyrai rado degantį didžiulį laužą, virpanti jo liepsna kilo virš kopų ir rodė jiems kelią šokančių šešėlių link. Iš palapinių išlindo kiti, visi vyriškai sveikinosi, plekšnodami per nugaras, glėbesčiausi kaip lokiai, nukratydami vieni nuo kitų smėlį. Vyrai glostėsi ilgas barzdas ir dalijosi gandais bei pokštais, lyg būtų nesimatę ilgą laiką. Metė ant žemės kuprines ir pildė iš statinės gertuves. Dviem jauniems narams buvo liepta budėti prie ugnies, o visi kiti nupėdino didžiulės palapinės, dunksančios tarp stačių kopų, link.

Palmeris buvo dėkingas už galimybę prisėsti. Nusiėmė kuprinę su nardymo įranga ir atsargiai padėjo prie ugnies. Atsisėdo ir atsirėmė į kuprinę, parietęs po savim maudžiančias kojas, džiaugėsi nuo degančių rąstų sklindančia šiluma. *Įsitaisė* prie ugnies šalia dviejų vyrų, su kuriais per kelionę persimetė keliais žodeliais. Žiūrėdamas į degančius rąstus, klausėsi, kaip jie ginčijasi ir juokiasi. Galvojo apie savo namus

Springstone: ten nukirsti ir sudeginti medį tolygu nusikaltimui, jų namus šildo ir smardina džiovintas mėšlas, vamzdžiais atvestos dujos vieną dieną dega, o kitą užgęsta. Tyruose niekas nesismulkina. Išsibarsčiusios giraitės pasmerktos iškirsti. Pavieniai besibastantys gyvuliai skirti suvalgyti. Iš burbuliuojančių versmių irgi bus geriama, kol jos išdžius.

Palmeris pasislinko arčiau liepsnos ir ištiesė rankas. Nuo prakaito, vėjo ir minčių apie namus jis sužvarbo. Šypsojosi, jei balsai prie laužo pagarsėdavo, peršokdami net aukštus liepsnos liežuvius. Juokėsi, kada juokėsi kiti. Ir kada sugurgė jo sutrauktas skrandis, sumelavo, jog tai dėl alkio. Tačiau iš tiesų dėl šio darbo jį kamavo labai bloga nuojauta.

Visų pirma, jis nepažinojo nė vieno iš šių vyrų. Sesuo nuolat perspėdavo jį dėl barbarų, kuriuos jis pažinojo, o šitie vyrai visai svetimi. Hapas garantavo dėl šios grupės, tik nežinia, kiek juo galima tikėti. Palmeris pasisuko ir stebėjo, kaip draugas juokauja, jo veidas buvo oranžinis nuo laužo šviesos, mosavo rankomis taip energingai, kad vaizdas susiliedavo. Jiedu su Hapu geriausi draugai dar nuo nardymo mokyklos. Palmeris pagalvojo, kad vienas dėl kito jie galėtų panerti į smėlynus giliai kaip niekas kitas. Vadinas, draugo garantija šio to verta.

Už Hapo, tarp dviejų aukštų kopų, Palmeris pamatė du smėlialaivius, susuktomis burėmis ir nuleistais stiebais. Laivas katamaranas su vėjo generatoriais sūpavosi ant glotnių pavažų, abu korpusai buvo sumeistrauti iš alavo liekanų, iškeltų iš gelmių. Kiekvieno laivo priekį su galu jungė iš virvių surištas tinklas – tėvas vadino jį batutu – ir Palmeris prisiminė dienas, kada jie su tėvu plaukiojo į rytus nuo sienos, kaip šaukė, kada staigus vėjo šuoras pakeldavo nuo smėlio vieną korpusą, kaip po besiplakančia skarele šypsojosi tėvas, tarsi jis visiškai valdytų situaciją. Palmeris stokojo to greičio laiko pojūčio. Gyvenimas virto lėtu šliaužimu per smėlį. Pagalvo-

jo, gal po šio darbo vyrukai parplukdys juos su Hapu atgal į miestą. Bet kas, kad tik nereikėtų eiti naktimis ir nakvoti palapinėse alpinančiame karštyje.

Keli vyrai, atkeliavę su jais nuo Springstono, nusimetė naštą ir prisijungė prie netvarkingo ratelio aplink laužą. Dauguma iš jų senyvi, beveik penkiasdešimties, dvigubai vyresni už Palmerį, ilgiau mažai kas pragyvendavo. Visi tamsia, bastūnams, dykumų klajokliams ar čigonams būdinga oda. Šie vyrai miegojo po žvaigždėmis ir gamtos reikalus atlikinėjo po saule. Palmeris prisižadėjo, kad pats taip niekada neatrodys. Jis sulauks sėkmės jaunas, ras savo lobį, jie su Hapu grįš atgal į miestą kaip didvyriai ir gyvens ramiai. Pinigų kalnas atpirks senas nuodėmes. Jie atidarys nardymo parduotuvę, pragyvens parduodami ir taisydami įrangą, aprūpindami nelaimingus mulkius, kurie rizikuos savo gyvybėmis po smėliu. Gaus pinigų iš kvailių, kurie dėl jų perraus smėlio krūvas. Kaip dabar jie su Hapu. Ratu ėmė „eiti“ butelis. Palmeris pakėlė jį prie lūpų ir apsimetė, kad geria. Papurtė galvą, nusišluostė burną ir, pasilenkęs į šoną, ištiesė butelį Hapui. Virš ugnies nubangavo juokas, pasiūsdamas žibančio dangaus link spiečių kibirkščių.

– Jūs, abu.

Ant Palmerio peties nusileido sunki ranka. Atsisukęs išvydo Moguną, juodaodį plėšiką, kuris atvedė juos per kopas. Mogunas žvelgė iš viršaus į jį ir Hapą, stambus jo siluetas uždengė žvaigždes.

– Jus nori matyti Brokas, – pasakė jis. Plėšikas apsisuko ir dingo tamsoje už liepsnos rato.

Hapas nusišypsojo, gurkštelėjo dar vieną gurkšnį ir perdavė butelį barzdotam vyrui šalimais. Stodamasis nusišypsojo Palmeriui keista šypsena, išpūtęs skruostus, tada nususuko ir nuspjovė į laužą, ugnis sušnypstė ir šoko dar aukščiau. Hapas paplekšnojo Palmeriui per petį ir nuskubėjo paskui

Moguną. Palmeris, prieš pasekdamas iš paskos, sugriebė savo įrangą, niekuo nepasitikėjo tiek, kad paliktų ją saugoti. Kada pasivijo Hapą, šis stvėrė jį už alkūnės ir prisitraukė. Abu kartu nusekė paskui Moguną suplūkto smėlio taku tarp ugnia-vietės ir palapinių.

– Ramiai, – sušnypštė Hapas. – Tai mūsų bilietas į sėkmę.

Palmeris nieko neatsakė. Jis tenorėjo išlošti, kad galėtų pasitraukti, neketino įsiteikinti šitai šutvei ar prisijungti prie jų. Tik apsilaižė lūpas, tebedegančias nuo alkoholio, ir iškoneveikė save, kad neišmoko gerti, kada buvo jaunesnis. Dabar ilgai reikės vytis. Pagalvojo apie jaunesnius brolius, vėl susitikęs pasakys jiems, kad nedarytų tokių klaidų kaip jis. Išmokys nardyti. Išmokys gerti. Kad nešvaistytų laiko veltui mokydami nereikalingų dalykų. Kad pavyzdį imtų iš savo sesers, ne iš jo. Štai ką jiems pasakys.

Moguno žvaigždžių šviesoje beveik nesimatė, tačiau iš vidaus apšviestų žibintų palapinių fone jo siluetas išryškėjo. Kažkas praskleidė palapinės atvartus ir laukan išsiliejo šviesa, tarsi spiečius vabzdžių. Tūkstančiai žvaigždžių virš galvos nu-blanko, ryškiai spindėti liko tik vienas karys dievas. Kolora-das, karys su kardu, didysis vasaros žvaigždynas, jo diržas to-bula trijų žvaigždžių linija, nušviečianti taką, lyg rodytų kelią.

Palmeris akimirkai nukreipė akis nuo šio brangakmenių tako į vientisą, minutei sustingusį žibėjimą, kuris vėl išryškėjo, vos palapinės durys užsidarė. Šis nesuskaičiuojamos daugybės žvaigždžių takas prasidėjo virš vienos kopos ir nusidriekė dangumi tolimo horizonto link. Mieste neįmanoma pamatyti tūkstančių žvaigždžių žibėjimo, tik ne tada, kai naktį dega tiek dujinių degiklių. Bet tuo ir išsiskiria tyrai ir dangus virš jų – tada supranti, kaip toli esi nuo namų, vidury negyvenamos platybės, laukinėje gamtoje. Tarp smėlio ir kopų, kur nėra jokios gyvybės, tik jis, vaikinai, kuriam vos per dvidešimt, numojęs ranka į nerūpestingą jaunystę ir pasi-

PALAI DOTŲ DIEVŲ DIRŽAS

ryžęs susikurti kitą, savąją. Metus be stovyklaviečių su palapinėmis. Ryškius ir akinančius, kuriuose vyrai klajoja kaip planetos danguje.

Šiuos nejudančius švyturius perskrodė šviesos strėlė, krintanti žvaigždė, ir Palmeris pagalvojo, kad ji labai artima jam. Jam ir Hapui. Jie irgi keliauja ir nuolat skuba. Švysteli ir dingsta, ir atsiranda kur nors kitur.

Šiek tiek susvirduliavo, stovėdamas taip aukštai užvertęs galvą, ir vos neužkliuvo už savo batų. Priekyje einantis Hapas įžengė paskui Moguną į didžiausią palapinę. Brezentas čėžėjo kaip batai biriame smėlyje, vėjas stūgaudamas lėkė nuo vienos kopos prie kitos, žvaigždes virš galvos nustelbė iš palapinės išsiliejusi šviesa.

Žemėlapis

Hapui su Palmeriu įėjus vidun, jų pusėn pasisuko visų ten esančių vyrų galvos. Vėjas plakėsi į sienas, lyg žaisdamas braižytų nagais, lyg prašytųsi įleidžiamas. Nuo kūnų įkaitęs oras atsidadė kaip bare pasibaigus pamainai: prakaitu, raugu ir mėnesiais dėvimais neskaltbtais drabužiais.

Vaikinams pamojo stambus kaip kalnas vyras. Palmeris spėjo, kad jis ir yra Brokas, šios gaujos vadeiva, kuris dabar viešpatavo šiauriniuose tyruose, imponantiška asmenybė, atsiradusi tarsi iš niekur, kaip dauguma plėšikų vadų. Viennerius metus gamini bombas, tarnauji kam nors kitam, kol mirčių virtinė paverčia tave viršiausiu.

Palmerio sesuo perspėjo laikytis atokiau nuo tokių tipų. Vikė tvirtino, kad visi vyrai melagiai, tačiau vyrai, išsimušę į lyderius, sugebantys apkvailinti kitus – šitie patys blogiausi. Tik užuot paklausęs sesers, Palmeris susidėjo su vienu iš jų. Jis padėjo savo nardymo įrangą šalia krūvos dėžių ir statinės su vandeniu ar grogu. Aplink išklerusį stalą vidury palapinės stovėjo aštuoni ar devyni vyrai. Prie stulpo centre buvo pri-

tvirtinta lempa, ji siūbavo kartu su vėjo talžoma palapine. Vyrai buvo susidėję ant stalo tatuiruotas rankas, stambias kaip nedidelių medžių kamienai. Tatuiruotes puošė iškilūs randai, jie atsirasdavo įtrinant smėlį į atviras žaizdas.

– Atlaisvinkite vietos, – paliepė Brokas, jo akcentas buvo sodrus ir neįprastas šiai vietai, melodingumu priminė čigonų, gyvenančių piečiau Žemutinės Smuklės, ar senų sodininkų iš oazių Vakaruose. Jis mostelėjo ranka, rodydamas į tarpą tarp dviejų vyrų, lyg baidytų muses nuo lėkštės su maistu, ir tie, vos girdimai suniurnėję, susispaudė pasitraukdami į šonus. Hapas stėjo prie stalo, aukščio ligi liemens, Palmeris šalia jo.

– Tikriausiai girdėjote apie Danvarą, – prabilo Brokas, apeidamas prisistatymus ir formalumus. Nuskambėjo kaip klausimas, tik intonacija sakė ką kita: žinojo, kad jie žino, tik garsiai neištarė. Palmeris apsidairė po stalą, stebėdamas, kiek vyrų dabar žiūri į jį, keli glostėsi ilgas, susivėlusias barzdas. Čia, užsiminus apie legendas, žmonės neprapliupo juoku. Čia suaugę vyrai žiūrėjo į jaunikius be barzdų lyg vertintų, ar jie tinka pakviesti vakarienei. Tačiau nė vieno jų veidas nebuvo tatuiruotas it kanibalo, kaip esti tolimoje Šiaurėje, taigi Palmeris spėjo, jog dabar jie mąsto, ar jis ir Hapas tinka šiam darbui, o ne svarsto, ar galima iš jų išvirti troškinį.

– Visi girdėjo apie Danvarą, – sušnibždėjo Hapas, ir pro Palmerio ausis nepraslydo pagarbi baimė draugo balse. – Ar tai nuves mus ten?

Palmeris atsisuko ir nužvelgė draugą, tada pasekė Hapo žvilgsnį. Ant stalo gulėjo pergamentas, keturiuose kampuose prispaustas mėsingų kumščių, garuojančių puodelių ir rūkstančios peleninės. Palmeris palietė pergamento kraštelį arčiausiai savęs ir pamatė, kad rudas dėmėtas popierius storesnis nei įprastas pergamentas. Veikiau priminė ištemptą ir patamsėjusią kojoto odą, palietus ji atrodė trapi, vadinasi, labai sena.

Vienas iš vyrų nusijuokė, išgirdęs Hapo klausimą.

– Jūs jau *esate* čia, – suriaumojo.

Ir virš seno piešinio nuplaukė dūmų tumulas, lyg pakilusi smėlio audra. Brokas vienu storu kaip dešrelė pirštu nuvedė per tą patį žvaigždyną, į kurį visai neseniai besisukančia galva žiūrėjo Palmeris.

– Didžiojo kario diržas, Koloradas. – Vyr'ai aplink stalą liovėsi plepėti ir gerti. Kalbėjo jų vadas. Jis bedė pirštu į žvaigždę, kurią žinojo kiekvienas berniūkštis. – Žemutinė Smuklė, – ištarė jis šiuurškščiu kaip vėjas, genantis smėlį, balsu. Bet taip vadina ne žvaigždę, norėjo pasakyti Palmeris. Žemutinė Smuklė buvo į pietus nuo Springstono, miestas, kur negaliojo jokie įstatymai, miestas išsišokėlis, šiuo metu nesutariantis su savo kaimynu Springstonu, nes abu rungėsi dėl vandens ir naftos grėžinių. Palmeris žiūrėjo, kaip Brokas veda pirštu per diržą: piršto galas it pavėjui plaukiantis smėlialaivis slinko tarp dviejų miestų per visą šią ginčytiną teritoriją. Slinko lėtai, tempdamas laiką, tarsi bandytų jiems atskleisti kažkokią paslėptą prasmę.

– Springstonas, – pranešė, stabtelėjęs ties vidurine žvaigžde. Pirma Palmerio mintis buvo: *namai*. Jo žvilgsnis nuslydo likusia žemėlapiu dalimi: linijų ir pažįstamų žvaigždynų labirintas, strėlės ir rodyklės, pastabos, skrupulingai išrašytos per daugelį metų blukusiu ir išblukusiu rašalu, parašėse be garso ginčijosi nesuskaičiuojama daugybe balsų.

Storas pirštas pasuko į šiaurę – tarsi tos žvaigždės iš tikrųjų simbolizavo Žemutinę Smuklę ir Springstoną.

– Danvaras, – pranešė Brokas, baksnodamas stalą pirštu. Jis rodė į trečią žvaigždę Didžiojo Kolorado dirže. Regis, žemėlapis sako, jog palaidotas dievų pasaulis išsidėstęs taip, kad atkartoja žvaigždes danguje. Tarsi žmogus, įstrigęs tarp veidrodinių pasaulių viršuje ir apačioje. Palmeris mąstė, vėjas siūbavo palapinę.

PALAI DOTŲ DIEVŲ DIRŽAS

– Jūs jį suradote? – paklausė Hapas.

– Aha, – atsakė kažkas ir visi vėl ėmė gerti ir rūkyti. Pakėlus vieną puodelį, nežinia prieš kiek laiko į ritinėlių susuktas žemėlapis grasinosi vėl atsivynioti.

– Mes spėjame, – pasakė Brokas tuo keistu savo akcentu. – Jūs, vaikinai, tai patvirtinsite.

– Kalbama, kad Danvaras mylios gylyje, – sumurmėjo Palmeris. Kada visi prie stalo nuščiuvo, jis pakėlė akis. – Iki šiol niekas nepanėrė nė pusės tiek.

– Niekas? – paklausė kažkas. – Net tavo sesuo? – Barzdos prapliupo juoktis. Palmeris neabejojo, kad apie ją užsimins.

– Ne mylios, – pasakė Brokas, mostelėjęs drūta ranka. – Pamirškite legendas. Danvaras čia. Ten daugiau turto nei visame Springstone. Ten palaidota senovinės šalies sostinė. Trys šios šalies miestai išsidėstę kaip žvaigždės ant Kolorado diržo, – ir jis prisimerkęs pažvelgė į Hapą ir Palmerį. – Mums, vaikinai, reikia, kad jūs tai patvirtintumėte. Mums reikia tikslaus žemėlapio, ne šitos odos.

– Apie kokį gylį kalbame? – paklausė Hapas.

Palmeris atsisuko į draugą. Manė, kad dėl to jau susitarta. Kažin ar jis tikrai gaus žadėtą atlygį, ar jo draugas ką tik išsidavė pūtęs miglą į akis. Jie čia ne tam, kad iškastų stambų lobį, jie nardys ieškoti vaiduoklių, legendos.

– Aštuonis šimtus metrų.

Po šių žodžių visi nutilo, tik girdėjosi, kaip lauke aimnuoja vėjas.

Palmeris papurtė galvą.

– Manau, jūs labai pervertinate narų galimy...

– Mes iškasėme pirmuosius du šimtus metrų, – pertraukė jį Brokas. Jis vėl pabaksnojo pergamentą. – Ir iš šio žemėlapio matyti, kad aukščiausi statiniai iškilę dar du šimtus penkiasdešimt metrų.

– Taigi lieka... – Hapas dvejojo, akivaizdžiai laukdamas, kol suskaičiuos kas nors kitas.

Siūbuojanti lempa tarsi priblėso, žemėlapiro kampai išskydo. Galiausiai suskaičiavo Palmeris.

– Trys šimtai penkiasdešimt metrų, – ištarė svaigstančia galva. Su dviem balionais porą kartų buvo panėręs į dviejų šimtų penkiasdešimt metrų gylį. Pažinojo žmones, kurie nusileido iki trijų šimtų. Jo sesuo ir keli kiti galėjo panerti iki keturių – vienetai tvirtino galį pasiekti penkis. Hapas neperspėjo, kad jiems reikės nusileisti taip giliai, nei kad turės padėti kitiems aukso kasėjams ieškoti Danvaro, nes tai tik tuščias laiko švaistymas. Akimirką Palmeris buvo išsigandęs, kad dirba maištininkams, bet tai dar blogiau. Klaidinga turtų iliuzija blogiau nei šlovės.

– Trys penkiasdešimt tinka, – atsakė Hapas. Jis ištiesė ant žemėlapiro rankas ir užsikvėpė ant stalo, tarsi studijuotų pastabas. Palmeris spėjo, kad jo draugui irgi svaigsta galva. Po šio darbo jie išgarsės.

– Tik noriu sužinoti, ar miestas tikrai ten, – pasakė Brokas, baksnodamas į žemėlapį. – Prieš pradėdami kasti toliau, turim žinoti tikslias koordinatas. Tą prakeiktą skylę velniškai sunku prižiūrėti.

Vyrai pritardami suniurnėjo, tie, spėjo Palmeris, kurie iškasė ją savo rankomis. Vienas jų nusišypsojo Palmeriui.

– Tavo mama išmano apie tai, kaip reikia prižiūrėti skylės, – vamptelėjo ir niurnėjimas virto griausmingu juoku.

Palmeris pajuto, kad jo veidas dega.

– Kada nersime? – kone sušuko, kad perrėktų juoką.

Juokas nutilo. Palmeris pastebėjo, kad jo draugas Hapas atsiplėšė nuo žemėlapiro sklidinomis baimės akimis. Regėjo jose baimę ir atsiprašymo šešėlį už tai, kad atitempė juos taip toli į Šiaurę, kad įvėlė į šią beprotybę, žibančiose jo akyse atsispindėjo visas tas blogis, kuris jų laukė ateityje.